

«طبیعت در کلاس من»

معلم: زهرا رکن

حوزه‌های درسی: علوم - فارسی - اجتماعی

مناسب برای دوره اول و دوم دبستان

مدت زمان اجرا: هر فعالیت می‌تواند بین ۵۰ تا ۶۰ دقیقه به طول انجامد.

مقدمه:

«ما چیزی را حفاظت می‌کنیم که دوست داشته باشیم، ما چیزی را دوست داریم که بشناسیم و ما چیزی را می‌شناسیم که به ما آموزش داده باشند.»

حفظ کره‌ی زمین و موجودات ساکن آن، نیازمند آگاهی است. تنها با آگاهی‌رساندن به انسان‌های کره‌خاکی می‌توان به حفظ و حمایت از گونه‌های مختلف حیات امیدوار بود. به بیان دیگر، حفظ «تنوع زیستی» به افرادی نیاز دارد که با مهارت و دغدغه، از اطلاعات و آگاهی‌های پیشین خود برای حفظ عناصر و گونه‌های مختلف حیات استفاده کنند و پرواضح است که ظهور چنین افرادی در گرو آموزش صحیح جامعه است.

با توجه به محتوای آموزشی کتاب‌های علوم دبستان، جای مباحث محیط زیستی را خالی دیدم. برآن شدم تا با استفاده از کتاب‌ها و منابع دیگر و همچنین بر اساس سخنرانی‌ها و مقالات موضوعی کارشناسان این رشته، محتوایی را برای گروه سنی دبستان آماده کنم. کلیه‌ی این فعالیت‌ها در پایه‌های اول و دوم و سوم اجرا و امتحان شده است. شما می‌توانید بر اساس پتانسیل کلاس خود از این فعالیت‌ها استفاده کنید.

چکیده:

در این طرح درس با توجه به دانش پیشین دانش‌آموزان درباره‌ی جانوران و گیاهان، به مباحثی در رابطه با محیط زیست و چالش‌های آن می‌پردازیم تا دانش‌آموزان از نقش خود و تاثیر رفتار انسان‌ها در طبیعت آگاه شوند.

ابتدا بچه‌ها با گوناگونی حیات وحش ایران آشنا می‌شوند، سپس با چالش کاهش جانوران ایران مواجه می‌شوند تا با بررسی مشکلات و عوامل تهدید جانوران به مسئولیت خود در کاهش این عوامل پی ببرند.

به بچه‌ها یادآور می‌شویم که علاوه بر جانوران، گیاهان نیز نقش مهمی در یک زیستگاه به عهده دارند. چه بسا زندگی تمام جانداران روی کره‌ی زمین به گیاهان وابسته است. بنابراین در مورد گیاهان و درختان شهر صحبت می‌کنیم و در مورد کاربرد آن و نقش ما نسبت به حفاظت از گیاهان گفت‌وگو می‌کنیم.

از آن جا که معمولاً مباحث محیط زیستی بار غم و اندوه را بر خود دارد، بهتر است که کودکان را نسبت به تغییر شرایط امیدوار نگه داشت. از این رو بچه‌ها را با چند نفر از تاثیرگذاران در این عرصه آشنا خواهیم کرد و در مورد فعالیت‌های آنان گفت‌وگو می‌کنیم. در مرحله بعد به معنا و مفهوم اکوسیستم می‌پردازیم تا بچه‌ها رابطه‌ی بین گیاهان و جانوران و عوامل فیزیکی یک منطقه را با هم به خوبی درک کنند. ابتدا به نظرم آمد که با اکوسیستم درس را پیش ببرم اما انگار این مفهوم نیاز به آشنایی با مفاهیم دیگری دارد تا انگیزه‌ی خوبی برای فهم آن ایجاد شود.

در پایان به نقش محیط بانان و یگان حفاظت از طبیعت و حیات وحش می‌پردازیم تا دانش‌آموزان با وظایف خطیر آنان نیز آشنا شوند و بدانند حافظان این عرصه، نیروهای ارزشمندی هستند که بی‌منت از آب و خاک و حیات وحش ایران پاسداری می‌کنند.

فهرست مطالب

- عوامل تهدید جانوران ایران
- تاثیرگذاران در عرصه‌ی محیط زیست
- گیاهان شهر من
- زیستگاه - اکوسیستم
- محیط بان

هدف تدریس:

آشنایی با چالش‌ها و عوامل تهدید گونه‌های جانوری و گیاهی و بررسی ارتباط گونه‌ها در یک زیستگاه. انتظار می‌رود که تحلیل این اتفاقات، به تاثیر و نقش ما انسان‌ها در بهبود و رفع این موارد بینجامد.

فعالیت اول:

نقشه‌ی پراکندگی جانوران ایران را روی تخته‌ی کلاس می‌گذاریم.
(این عکس را می‌توانید با همین نام در گوگل سرچ کنید.)

و در مورد آن با بچه‌ها گفت‌وگو می‌کنیم.

پرسش‌ها و مباحث پیشنهادی:

چه جانورانی از ایران را می‌شناسید؟

جانوران شمال ایران را نام ببرید.

جانوران بیابان‌ها را نشان دهید.

جانورانی که در دریای خزر و خلیج فارس زندگی می‌کنند را مقایسه کنید و ...

در این قسمت از کتاب، عکس و فیلم‌های حیات وحش زیاد استفاده کنید چراکه لازمه‌ی شناخت حیات وحش آگاهی از ویژگی‌ها، عادات و روش زندگی جانوران است و باید بتوانیم در بچه‌ها حس خوبی نسبت به طبیعت ایجاد کنیم. سپس با بارش فکری به دلایل کاهش جمعیت جانوران می‌پردازیم. می‌توانیم از بچه‌ها بخواهیم روی یکی از موارد زیر در گروه‌های خود به گفت‌وگو بپردازند و استدلال کنند.

۱. شکار و صید غیرمجاز حیوانات
۲. قاچاق حیوانات مثل عقاب طلایی و شاهین
۳. نگهداری حیوانات در قفس (حیوان خانگی)
۴. زباله و به‌دام‌افتادن حیوانات در زباله
۵. غذادادن به حیوانات مخصوصاً پرندگان،
۶. گربه و سگ رها در طبیعت و بدون صاحب
۷. آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع
۸. قطع درختان جنگل
۹. جاده‌سازی و از بین رفتن زیستگاه‌ها و ...

در مورد هر یک از این بندها می‌توانید مفصل صحبت کنید. توجه کنید بسته به سن و پایه‌ی بچه‌ها به موضوعات بپردازید لزوماً تمام این اطلاعات قرار نیست در کلاس گفته شود.

به طور مثال در پایه‌ی اول روی موضوع زباله و حیوان خانگی می‌توانید تمرکز کنید یا در پایه‌ی دوم می‌توانید بحث غذا ندادن به حیوانات رها در طبیعت (پرندگان شهری، گربه و سگ) و شکار غیر مجاز را هم به موارد قبل اضافه کنید. در پایان بحث را مرور می‌کنیم و از بچه‌ها می‌خواهیم اقداماتی که می‌توانند به عنوان یک مراقب طبیعت در راستای رفع مشکلات جانوران بردارند را بگویند/ بنویسند. در این جا می‌توانند براساس نظر خود، یک پوستر طراحی کنند.

اطلاعات تماس:

@baztabschool

@baztabschool

ایمیل:

info@baztabschool.ir

وبسایت: baztabschool.ir